ZAPISKI NUMIZMATYCZNE

PISMO POŚWIĘCONE NUMIZMATYCE I SFRAGISTYCE.

WYDAWANE I REDAGOWANE

przez

MIECZYSŁAWA KURNATOWSKIEGO.

Nr. 10.	Kraków, Październik 1886.	Rocznik III.

„Zapiski Numizmatyczne“ wraz z dwoma tablicami i dodatkiem Cennika monet i medali wydawanego od r. 1882 wychodzą w Styczniu, Kwietniu, Lipcu i Październiku. — **Warunki prenumeraty**: rocznie wraz z przesyłką pocztową: w *Państwie austryackiem* 4 złr. w *Niemczech* 8 mark; w *Rossyi* 4 ruble; we *Francyi* i innych krajach 10 franków.
Administracya i Redakcya: Kraków, rynek Nr. 17.

Przyczynki do historyi medali i monet Polskich bitych

za panowania Stanisława Augusta.

Historya medali i monet polskich bitych za panowania St. Augusta przez A. Schroedera. podaje nam wiele dotąd nieznanych szczegółów. Aby mieć jednakowoż dokładny obraz czynności mennicy Warszawskiej, należy jeszcze niejedno uzupełnić lub sprostować, co też korzystając z różnych źródeł, będziemy się starali uczynić.

Zaczynając od monet, zaznaczyć musimy, iż od miesiąca Marca aż do Lipca 1765 r., w którym to miesiącu „baron de Gartenberg, Sadogórskim w Polsce zwany, sprowadzony został do służby królewskiej na bicie monety, na kopanie kruszczów i na dozór Dóbr stołu królewskiego“, jak o tem wzmianka w „Gabinecie medalów Polskich“ Edwarda hr. Raczyńskiego, prawo bicia monety miedzianej kontraktem puszczone pewnemu żydowi, bicie zaś srebrnej monety objął bankier Tepper, a stolnik Moszyński został przełożonym nad mennicą.

Poniżej zaś podajemy spis każdorocznie wybitej monety, ułożony podług rękopisu Stanisława Puscha, ostatniego Dyrektora mennicy Warszawskiej.

WYKAZ OGÓLNY

wybitych monet w mennicy Warszawskiej za panowania Stanisława Augusta od r. 1766—1795., których wartość obrachowana w rublach i kopiejkach.

Rok	Czerw. złote potrójne	Czerw. złote półtorocz.	Czerwone złote	Talary 8 złotowe	Talary 6 złotowe	Półtalary	Dwuzłotówki	Złotówki
1766	—	—	20,054.77¼	93,143.60	—	—	522,554.10	620,831.25
1767	—	—	6,308.83¾	—	—	1,061.40	62,214.90	1,151,875 35
1768	—	—	293.96¼	6,638.40	—	14,100.60	628,495.80	6,877 65
1769	—	—	—	1,801.20	—	—	42,068.10	2,925.30
1770	—	—	—	12,211.20	—	—	107 726.70	—
1771	—	—	8,080,20	—	—	—	82,628.70	11,061.60
1772	—	—	21,547.20	9,313.20	—	6,493.80	60,298.80	2,543.25
1773	—	—	64,304.92½	6,499.20	—	3,201.—	19,983.—	780.15
1774	—	—	44,237.58¾	5,655.60	—	2,139.—	112,933.20	5,479.30
1775	—	—	9,728.40	39,164.40	—	2,119.80	146,584.50	8,484.15
1776	—	—	4,467.22½	56,962.80	—	8,902.80	171,087.30	6,977.25
1777	—	—	2,100.45	19,827.60	—	12,006.60	109,870.80	9,353.85
1778	—	—	2,816.51¼	24,474.—	—	12,670.80	87,027.—	3,065.70
1779	—	—	6,052.63¾	19,166.40	—	8,185 20	66,067.20	6,600 60
1780	—	—	8,472.15	11,479.20	—	2,858.40	32,794.80	12,366.45
1781	—	—	12,771.03¼	5,742.20	—	2,339.40	60,030.60	1,556.10
1782	—	—	8,881.68¾	1,850 40	—	1,299.60	58,636.80	5,320.95
1783	—	—	4,203.26¼	17,792.40	—	4,612.20	62,251.20	1,638.60
1784	—	—	11,399.21¼	15,421.20	—	7,153.80	53,848.50	1,558.50
1785	—	—	16,404.11¼	4,617.60	—	—	23,524.20	33,738.90
1786	—	—	14,564.96	—	—	—	—	33,602.70
1787	—	—	22,566.90	—	—	—	252,461.70	—
1788	—	—	16,826.40	36,668.40	—	45,851.40	222,637.20	179,410.35
1789	—	—	23,959.80	—	—	—	255,613.80	123,041.40
1790	—	—	8,056.80	—	—	—	175,613.70	262,632.15
1791	—	—	86,536.20	—	—	—	275,043.30	346,056.—
1792	—	—	86,116.50	406.80	—	111.60	483,450.60	347,993.10
1793	—	—	16,718.40	2,038.80	—	—	232,065.60	508,498.95
1794	5,030.10	—	13,675.50	—	20,402.10	—	329,599.70	101,202 60
1795	—	1,551.15	2,006.10	—	29,732.40	—	75,283.80	9,136.95
Summa	5,030.10	1,551.15	543,151.78½	390,875.60	50,134.50	135,107.40	7,323,021.80	4,017,924.05

Rok	Półzłotówki	Srebrne grosze	10 groszówki	6 groszówki	Trzygroszówki	Grosze	Półgrosze	Szelągi	Summa
1766	631,857.52½	34,504.85	—	—	186,146.70	60,860.40	1,580.70	6.60	2,171,540.50
1767	533,228,92½	92,986.01½	—	—	112,518.12	244,257.59½	16,622.90¾	2,665.78½	2,223,739.88½
1768	12,75	66,024.—	—	—	67,345.50	160,190.59½	31,112.81½	16,692.22	997,784.79¼
1769	113,192.47½	—	—	—	14,841.42	14,647.54½	—	—	189,476.04
1770	25,794 82½	—	—	—	29,793.79½	—	—	—	175,526.52
1771	16,35 05	—	—	—	7,557.22½	1,393.30	—	—	127,075.07½
1772	27,262.72½	267.33¾	—	—	8,555.32½	1,787.62½	—	—	138,069.26¼
1773	49,871.70	631.80	—	—	10,997.68½	1,088.92½	—	—	157,359.38½
1774	22,401.45	2,795.43¾	—	—	15,585.24	977.66½	—	—	212,204.48
1775	26,291.30	636.37½	—	—	16,482.45	8,250.42	360.37	—	258,102.16½
1776	7,305.75	1,074.71¼	—	—	23,880.27	10,225.66½	130.40½	132.62½	291,176.78¼
1777	2,607 30	1,276.20	—	—	12,971.26½	7,126.61½	169.88½	—	176,410.56½
1778	747.90	903.07½	—	—	10,419.94½	5,691.11	—	—	147,816.04¼
1779	4,593.22½	3,212 95	—	—	7,602.90	5,875.09	—	—	127,356.20¼
1780	2,060.62½	419.10	—	—	4,607.14½	2,614.36	228.59	32.80½	77,733.62½
1781	3,214.12½	111.22½	—	—	7,515.00	1,499.74½	109.58½	—	94,889.01¾
1782	2,068.05	1,234.87½	—	—	3,197.89½	1,426.33½	126.45½	—	83,843.04¾
1783	—	—	—	—	9,780.99	4,486.24	—	—	104,764.89¼
1784	—	—	—	—	6,701.25	3,046.65	—	—	99,129.11¼
1785	4,712.10	—	—	—	4,348.54½	3,975.33½	—	—	84,320.79¼
1786	21,252.37½	—	—	—	3,501.64½	2,229.93½	—	—	75,151.61½
1787	—	—	26,077.—	—	41,960.97	18,181.39	—	—	361,247.96
1788	—	—	34,236.25	—	75,428.04	20,298.09½	—	—	681,356.13½
1789	—	—	15,682.65	—	49,750.86	9,828.28	—	—	477,876.79
1790	—	—	53,413.50	—	78,634.80	28,812.75½	—	—	607,163.70½
1791	—	—	30,431.80	—	58,588.11	16,101.02	—	—	812,756.43
1792	—	—	29,722.25	—	78,339.84	22,620.85	—	—	1,048,761.54
1793	—	—	43,788.95	—	39,265.54½	14,115.89	—	—	856,492.13½
1794	—	—	—	57,770.19	31,346.40	12,422.47½	—	—	571,449.06½
1795	—	—	—	116,934.91	734.47½	—	—	—	235,379.78½
Summa	1,494,939.17½	206,078.51¼	233,352.40	174,705.10	1,017,499,35	684,031.90½	50,141.71¼	19,530.03½	13,866,738.72½

Spis powyższy musimy uważać jako dokładny, gdyż St. Pusch czerpał niezawodnie swe wiadomości z autentycznych źródeł, mając jako dyrektor mennicy Warszawskiej, dokumenta mennicze pod ręką. Nie znajdujemy jednakowoż w spisie monet z niektórych lat, a pomimo tego monety takie istnieją: Czerwone złote, talary, trzygroszówki i grosze z liczbą lat 1765 nie są zamieszczone w spisie, a jednakowoż zdobią wiele zbiorów. Trzygroszówki i grosze musiały być pominięte, jako pochodzące z mennicy krakowskiej, talary, przez Merykofera rzeźbione w Londynie, jakoteż czerwone złote wysoko cenione przez zbieraczy, były tylko w małej ilości jako próby menniczc bite. Czerwone złote i grosze istnieją również z liczbą lat 1770, a pomimo tego w spisie nie pomieszczone. Należy zatem przyjąć, iż grosze były bite w Prusach przez fałszerzy, jak o tem Schroeder w swym rękopiśmie wzmiankuje, również i czerwone złote, które w takim razie z gorszego złota musiałyby być bite, i o $7^1/_2$ procentu mniejszą mieć winny wartość wewnętrzną, o czem jednakowoż nie mieliśmy sposobności się przekonać. Półgrosze z miedzi krajowej z r. 1786 i 1792, jakoteż szelągi z r, 1792, były tylko w małej ilości jako próby mennicze wybite, dlatego w spisie nie są pomieszczone, toż samo wnosić można o dziesięcio groszówkach z r. 1794 i 1795. Lecz dlaczego nie są zamieszczone złotówki z r. 1787 trudno zrozumieć, takowych ani fałszerzom przypisać nie można, ani też próbami menniczemi nie były, gdyż są zupełnie pospolite. Również należy zaznaczyć, iż na półtoradukatówkach znajduje się liczba lat 1794, chociaż dopiero w r. 1795 wybite zostały. (D. c. n.) *M. Kurnatowski.*

Ignacy Zagórski
w listach do J. Reichla.

(Według rękopisu skreślił Adam Goldstein).

Dzięki uczynności p. Arysta Kunika, członka Cesarskiej St. Petersburskiej Akademii Nauk, a zarazem zarządzającego oddziałem numizmatycznym w tamecznym Ermitażu Cesarskim, mając sobie łaskawie zapewnione użytkowanie z zachowanych w księgozbiorze tegoż Ermitażu listów, pisanych niegdyś do J. Reichla, a tyczących się pięknej i doborowej jego kollekcyi numizmatów polskich, — jesteśmy dziś w możności podzielić się z czytelnikami tym cennym, nigdzie dotąd nie drukowanym materyałem do dziejów naszej numizmatyki.

Cała ta dosyć pokaźna i od wielu pochodząca osób korrespondencya numizmatyczna, ułożona jest w porządku alfabetycznym korrespondentów z uwzględnieniem oraz chronologii, jeżeli od jednej osoby było kilka lub kilkanaście listów, i oprawiona w półskórek z wybitym na grzbiecie tytułem: J. Reichel. Polen.

Oto nazwiska korrespondentów, których podpisy figurują na listach, o jakich mowa.

Beyer (w języku niemieckim), Biernacki (w języku polskim), Chaudoir (w języku francuskim), Czapski (franc.), Doepler (niem.), Faust (niem.), Gauger (niem.), Grünbaum (niem.), Friedlein (niem.), dr. med. i chir. Kuczyk (polsk.), Lipiński (polsk.), Marcinczyk (pełnomocnik Doeplera, niem.),

Schnabl (niem.). Stronczyński (polsk.), Swidziński (franc.), Tys (franc.), Wilczyński (polsk.), Wolański (niem.(, Zagórski J. (polsk.) i Zagórski F. (pol.)

Najbardziej interesującą i charakterystyczną jest — według naszego zdania — korrespondencya Ignacego Zagórskiego, obejmująca 12-letni przeciąg czasu, począwszy od 1839 do 1851 roku. Rzuca ona niejakie światło na stan ówczesny numizmatyki, wykazuje skrzętność i zabiegi w odszukiwaniu rzadkich lub nieznanych jeszcze jej okazów, a zarazem może nam poczęści służyć za materyał do skreślenia dziejów znakomitej kollekcyi numizmatycznej polskiej J. Reichla, która obecnie stanowi własność Ermitażu.

Listy podawać będziemy w skróceniu, zachowując wszędzie pisownię autora, lecz opuszczając mniej interesujące szczegóły.

I.

8/20 Grudnia 1839.

Prof. Bentkowski przelał na mnie obowiązek odpowiedzenia na list J. W. Pana pod dniem 30 Paźdz. (11 Listopada do niego pisany). Wypełniam go więc tem skwapliwiej, im bardziej pragnę zasłużyć na względy J. W. Pana. Głęboka znajomość numizmatyki i zamożny skarbiec jej pomników posiadany przez J. W. Pana przejęły mnie od dawna czcią i poszanowaniem dla osoby Jego.

Ja wspólnie z Ed. bar. Rastawieckim pracuję tu nad uporządkowaniem i opisaniem monet polskich od początku XVI wieku do naszych czasów.

Zbierają się również materyały do monet średnich wieków, która to część później oddzielnie wydaną będzie, a do której liczymy wiele na pomoc obfitego zbioru J. W. Pana.

Nic bardziej nie pragnę, jak abym wielce bogaty zbiór J. W. Pana mógł w czemkolwiek uzupełnić. Raczy mi przeto J. W. Pan z odwołaniem się do polskich, niemieckich lub francuskich dzieł numizm. wskazać, co Mu brakuje i zarazem ceny oznaczyć, a najgorliwszem staraniem mojem będzie śledzić i wyszukiwać, coby Mu było przydatnem. Uprzedzić wszakże winienem, iż w Warszawie znajduje się do 20 rzeczywistych i pseudo-numizmatyków, którzy ubiegają się z wielkim zapałem o dość pospolite nawet sztuki i kupują je na wagę złota. Trudno więc bardzo przyjść do czego i ceny są szalone.

I tak u jednego amatora znajduje się tu brakujący J. W. Panu kwartnik Ludwika Andegaweńskiego (d'Anjou) moneta Russie, ale żąda za niego okrągłe 10 talarów!

Z wysokim szacunkiem

Ulica Trębacka. Nr. 639. *J. Zagórski,*

Naczelnik sekcyi w biurze Komisyi Rządowej P. i Skarbu.

II.

2 Lutego 1840.

Składam J. W. P. najczulsze dzięki za przysłany mi wierny rysunek szeląga Gdańskiego Augusta II (o co upraszał Reichla w poprzednim liście,

mając sobie udzielony wykaz monet jego za pośrednictwem Przeszkodzińskiego. Opis wzmiankowanego szeląga następujący: S. G. pod koroną cyfra AR 1715, S. O. Solid. Civit. Gedan. u spodu herb miasta).

Ja posiadam i uzupełniam ciągle zbiór samych wyłącznie monet polskich od najdawniejszych czasów i od najdrobniejszych sztuk poczynając do półtalara włącznie. Jestto w całem znaczeniu tego wyrazu Groschen-Kabinet. Niektóre suity lat mam już kompletne, niektórych mi jeszcze brakuje. Masz J. W. Pan wielką słuszność użalania się na niecnych fałszerzów tych drogich pamiątek przeszłości. Oburzającem jest, iż tu kilka osób postawionych nawet na pewnym stopniu w społeczeństwie oddaje się tak haniebnemu rzemiosłu, otwierającemu pole do oszukaństw. Nie przestaję kłócić się z nimi. Wyroby ich zamieściłem w tablicach moich dlatego tylko, aby służyły potomnym za ostrzeżenie. Wszystkie w liście J. W. P. wykazane sztuki są po większej części ich dziełem. Jeśli panu znane są jakie monety fabryki Wiedeńskiej, uczynisz mi łaskę wyszczególniając je, albowiem prócz kilku medalów nie znam tamecznych fabrykantów.

Kwartnik Ludwika już sprzedany za zp. 50. P. Franciszek Potocki ciągle jest gorliwym zbieraczem numizmatów polskich; wszystkie inne swoje kollekcye pozbył lecz (!) jak utrzymuje polskiej nie wypuści.

Oczekując łaskawej odpowiedzi miło mi się wyznać, że jestem z głębokiem uszanowaniem Jaśnie Wielmożnego Pana

najniższym sługą

J. Zagórski.

III.

Warszawa 3/15 Marca 1840.

Jaśnie Wielmożny Mci Dobrodzieju! Litografia moja monet polskich stanęła dla braku dukata Gdańskiego Augusta 3 z r. 1734, którego rysunku ufny w łaskę J. W. P. oczekuję. Ośmielam się przeto ponowić prośbę o niego *) imieniem nauki numizmatycznej, o której rozszerzenie (?) JWP. taką okazałeś gorliwość tak przez zebranie rzadkich zbiorów, jakoteż przez zapowiedziane i z niecierpliwieniem oczekiwane dzieło o medalach Rosyjs. W spisie monet Pana znajduję właśnie dukat podwójny Elblągski Augusta III, którego rysunek bardzo mi jest pożądany, bo go tu nikt nie posiada, cieszę się więc nadzieją, że mi rysunku jego P. odmówić nie raczysz, jak równie jeśliby się co znalazło drobnych monet od czasu otwarcia mennicy tej z lat 1460 i 61, bo późniejsze posiadam.

IV.

30 Grudnia 1840.

(Przepraszając za spóźnioną odpowiedź, pisze o wykopalisku pod Głogową w te słowa):

. . . . . część poszła do Berlina do zbioru X. Wilhelma Radziwiłła, reszta do Krakowa, skąd udzielono mi cząstkę. Znalazło się dwa egzempl. dotąd nieznane ani między polskiemi, ani między czeskiemi monetami. Te

*) Prosił już o to w jednym z poprzednich listów.

więc mam honor przesłać tu załącznie do zbioru J. W. Pana i dla głębszego nad niemi zastanowienia...

Wiemann przerwał koresp. z Petersburgiem, dlatego list niniejszy wyprawiam na ręce p. Stanisława Kosseckiego Referendrrza Stanu, przez ręce którego JWP. również listy swoje będziesz mógł odmieniać (?) *), jeśli będziesz mieć co do wskazania. Rysunki monet polskich średnich wieków zbioru J. W. Pana takie, jakie P. prof. Bentkowskiemu przesłałeś był, a które mu zaginęły, bardzoby mi były przydatne. Bardzobyś P. uczynił mi wielką łaskę, gdybyś raczył je nadesłać. (D. c. n.)

Medale bite na pamiątkę obchodu 200-letniej rocznicy potrzeby Wiedeńskiej z 1683 r.

Medale bite na pamiątkę obchodu 200-letniej rocznicy potrzeby Wiedeńskiej, były już raz spisane i drukiem ogłoszone w „Sobiescianie", przez X. Kan. Ignacego Polkowskiego. Lwów 1884, lecz znajdują się tam niektóre usterki, które należy sprostować i spis uzupełnić, aby późniejsi zbieracze nie byli w błąd wprowadzani. Zdawaćby się mogło na pozór, iż zbieranie nowoczesnych medali nie przedstawia żadnych trudności, a łatwość nabycia takowych zniechęca pp. numizmatyków do kompletowania zbiorów: Jest to jednakowoż błędne zapatrywanie, gdyż medale, których znaczną ilość wybito, są pospolite i takiemi pozostaną, lecz takie, które tylko w bardzo małej ilości wybite zostały, nie łatwo będzie później za drogie pieniądze nabyć. Zaledwie lat kilka od uroczystości upłynęło, a już bardzo trudno całą seryę skompletować, a nawet dotychczas nie znam zbioru, w którymby się cała serya w komplecie znajdowała. Zadawszy sobie trudu zebrałem w właściwej porze z pierwszych źródeł wszystkie wybite medale, i śmiem twierdzić, iż poniżej podany spis jest kompletny.

Medale dzielę na sześć działów, stósownie do miejsca, gdzie były bite lub też przy uroczystościach w obiegu się znajdowały. Na Kraków, gdzie się główna uroczystość odbywała, największa ilość takowych przypada, następnie idzie Poznań, Wiedeń, Warszawa i Lwów.

I. Medale bite na uroczystość w Krakowie.

1. Medal pamiątkowy Jana Sobieskiego podług udatnego rysunku i kompozycyi znakomitego naszego akwarelisty Juliusza Kossaka, na pamiątkę dwóchsetletniej rocznicy oswobodzenia Wiednia. S. G. Popiersie króla w profilu z laurowym wieńcem na głowie, w zbroi łuskowej z przewieszonem przez ramię futrem, spiętem klamrą. Napis w otoku w dwóch wierszach: JAN SOBIESKI KRÓL POLSKI, z prawej strony | NAKŁ. | M.KURNATOWSKI | KRAKÓW, | a z lewej monogram J. K. (J. Kossak).

PAMIĄTKA DWÓCHSETLETNIA ✶OSWOBODZENIA WIEDNIA 1883.✶

S. O. Wjazd króla do Wiednia, król otoczony rakuskimi arcyksiążętami, witany jako zbawca; w dali widać wieżę św. Szczepana i namioty tureckie. W otoku napis historyczny: „Ach unser brave Koenig!" DNIA 12-go WRZESNIA 1683. Bity w srebrze, brązie i brytanice. Wielkość 53 mm. Rys. Cennik Monet i Medali. Nr. V. Nr. 68.

---

*) Przy wyrazach w oryginale niezupełnie czytelnych stawiamy znak zapytania.

2. Medal pamiątkowy na połączoną uroczystość koronacyi N. P. Maryi Piaskowej (8 Września 1883) i dwóchsetletniej rocznicy oswobodzenia Wiednia 13 Września 1883), nakładem Wacława Głowackiego jubilera w Krakowie.

S. G. Głowa króla w profilu, z laurowym wieńcem na głowie, pod popiersiem napis: NA UCZCZENIE PAMIĘCI WIELKIEGO KROLA ZROBIŁ | WACŁAW GŁOWACKI. Napis w otoku:

✶PAMIĄTKA 200-LETNIEJ ROCZNICY OSWOBODZENIA WIEDNIA 1883 R.

S. O. Obraz Matki Boskiej podtrzymuje dwóch aniołów, napis nad obrazem: „MATKA BOSKA PIASKOWA", pod obrazem: „KORONOWANA 8 WRZEŚ. 1883". Niżej herb m. Krakowa i rok 18—83, w otoku napis: ✶JAN III IDĄC Z KRAKOWA POD WIEDEN, PRZED OBRAZEM N. M. P. NA PIASKU CUDAMI SŁYNĄCEJ OCALENIE CHRZEŚCIJAŃSTWA WYMODLIŁ 1683.

Wielkość 52 mm. Bite we srebrze, brązie i brytanice.

Rys. Cennik Monet i Medali. Nr. VI. Nr. 79.

3. Medal S. G. Popiersie króla w prawo w zbroi, głowa w wieńcu laurowym, w otoczeniu armatura, w górze na wstędze: „JAN III", a nad nią orzeł, z boku popiersia A. SCHINDL(er). Pod popiersiem rycerz leżący wsparty na tarczy z herbem Janiną.

S. O. Rycerz w zbroi średniowiecznej o tarczę oparty, na której napis: „KTÓŻ TO WIEDEŃ | OBRONIŁ | I BISURMANÓW | WYGONIŁ | JAN TO TRZECI | NASZ KRÓL PAN | W CAŁEM SWIE. | Z MĘSTWA | ZNAN. W otoku napis: „✶200st-LET. ROCZ. OSWOBODZENIA WIEDNIA 12 WRZEŚNIA 1883.

Wielkość 45 mm. Bite sztuk 5 w srebrze, reszta w brązie posrebrzanym.

Rys. Cennik Monet i Medali. Nr. VI. Nr. 83.

4. Medal S. G. Popiersie króla w zbroi i wieńcu laurowym, napis w otoku: JAN III SOBIESKI KRÓL POLSKI, ✶ NIEMCY ZBAWIŁ ✶ POLSKĘ WSŁAWIŁ ✶ pod ramieniem. NAKŁ. M. KURNATOWSKI.

S. O. Tarcza pięciopolowa pod koroną, herby Korony i Litwy naprzemian, w środku Janina, pod tarczą h. m. Krakowa Napis: DWÓCHSETLETNIA ROCZNICA OSWOBODZENIA WIEDNIA, ✶12 WRZEŚ.— 1883✶

Wielkość 37 mm. Bity w srebrze, brązie i brytanice.

Rys. Cennik Monet i Medali. Nr. VI. Nr. 81.

5. Medal S. G. Jak poprzedni.

S. O. Na tarczy 3 herby: Korony, Litwy i Rusi, w środku M. B. Częstochowska, napis: OBCHÓD LUDOWY JUBILEUSZU JANA SOBIESKIEGO W KRAKOWIE, ✶12 WRZEŚ. Herb m. Krakowa. 1883✶.

Wielkość 37 mm. Bity jeden egz. w złocie, reszta w srebrze, brązie i brytanice.

Rys. Cennik Monet i Medali. Nr. VI. Nr. 82.

6. Medal S. G. Głowa króla w wieńcu laurowym, napis: JAN III SOBIESKI KRÓL POLSKI CHRZEŚCIJAŃSTWA OBROŃCA 1683✶✿✶ Pod głową króla napis: WACŁAW GŁOWACKI.

S. O. W tarczy trzypolowej ukoronowanej herby Korony, Litwy i Rusi. Napis w otoku: ✶✿✶ PAMIĄTKA OBCHODU OSWOBODZENIA WIEDNIA 12 WRZEŚ. 1883. Bity w srebrze, brązie i brytanice. Wielkość 37 mm.

Rys. Cennik Monet i Medali. Nr. VI. Nr. 84.

7. Medal S. G. Popiersie małe, głowa w laurowym wieńcu. Napis: JAN III SOBIESKI KRÓL POLSKI OBROŃCA CHRZEŚCIJAŃSTWA 1683. ✿ Pod popiersiem napis: WOJTYCH. KRAKÓW.

S. O. Tarcza ukoronowana z h. Janina. Napis w otoku: PAMIĄTKA OBCHODU OSWOBODZENIA WIEDNIA 12-go WRZEŚNIA 1883.✱
Wielkość 34 mm. Bity w srebrze, brązie i brytanice.
Rys. Cennik Monet i Medali. Nr. VI. Nr. 85.

8. Ten sam medal tylko pod popiersiem napis: WOJTYCH. Bity w srebrze, brązie i brytanice.

9. Ten sam medal tylko pod popiersiem napis: KRAKÓW. Bity w srebrze, brązie i brytanice.

10. Ten sam medal, tylko pod popiersiem niema żadnego napisu. Bity w srebrze, brązie i brytanice.

11. Medal S. G. Popiersie małe, głowa w laurowym wieńcu napis: JAN III SOBIESKI KRÓL POLSKI OBROŃCA CHRZEŚCIJAŃSTWA. 1683 ✿ pod popiersiem W. PITTNER.
S. O. Widok miasta Wiednia w otoku napis: PAMIĄTKA OBCHODU OSWOBODZENIA WIEDNIA 12-go WRZEŚNIA 1883✱✿✱
Wielkość 35 mm. Bity w srebrze 10 sztuk, w brązie 20, reszta w brytanice.
Rys. Cennik Monet i Medali. Nr. VI. Nr. 86.

12. Medal. S. G. Król Jan III na koniu, podług monumentu w Łazienkach, napis: JAN SOBIESKI KRÓL POLSKI.
S. O. W wieńcu laurowym napis w sześciu wierszach: NA | PAMIĄTKĘ | 200-LETNIEJ | ROCZNICY ODSIECZY | WIEDNIA | 1883. | Wybity nakł. Kwaśniewskiego w srebrze, brązie i brązie pozłacanym i posrebrzanym. Wielkość 28 mm.
Rys. Cennik Monet i Medali. Nr. VI. Nr. 80.

13. Medal. S. G. Popiersie króla w zbroi i wieńcu laurowym, w otoku napis: JAN SOBIESKI KRÓL POLSKI.
S. O. Dwa wieńce laurowe pod koroną a pod niemi 11.8.1883, w otoku napis: . PAM. ZŁOŻ. WIEŃCÓW PRZEZ POLSKĘ, LITWĘ. I RUŚ NA GROBIE OBROŃCY WIEDNIA. Wielkość 25 mm. Wybity w małej ilości w srebrze, brązie i brytanice.
Rys. Zapiski Numizmatyczne. Nr. I. Nr. 181.

14. Medal. S. G. Popiersie króla w zbroi, napis po nad głową: JAN III SOBIESKI KRÓL POLSKI, pod popiersiem GŁOWACKI.
S. O. W wieńcu laurowym napis w sześciu wierszach: PAMIĄTKA | 200 | LETNIEJ ROCZNICY | ODSIECZY | WIEDNIA | 1883, | poniżej h. m. Krakowa. Wielkość 22 mm. Bity w srebrze, brązie pozłacanym i brytanice.
Rys. Cennik Monet i Medali. Nr. III. Nr. 9.

15. Medalik brelokowy. S. G. Popiersie króla w wieńcu, w otoku wieniec laurowy, napis: JAN III — SOBIESKI. S. O. W tarczy dwupolowej herby Korony i Litwy, w otoku napis: ✱PAMIĄTKA✱ Z KRAKOWA. Wielkość 20 mm. Bity w srebrze, brązie pozłacanym.
Rys. Cennik Monet i Medali. Nr. VI. Nr. 88.

16. Medalik brelokowy. Ten sam stępel, tylko S. O. Tarcze Korony i Litwy emaliowane. Bity nakł. Czaplickiego w Krakowie.

17. Medalik brelokowy. S. G. Popiersie wprost w płaszczu, w otoku napis: JAN III SOBIESKI KRÓL POLSKI.
S. O. Napis w pięciu wierszach: NA PAMIĄTKĘ | 200 | LETNIEJ ROCZNICY | ODSIECZY WIEDNIA | ✱ | 1883 | Wielkość 17 mm. Bity tylko w srebrze.
Rys. Cennik Monet i Medali. Nr. VI. Nr. 87.

18. Medalik brelokowy S. G. Jak poprzedni S. O. Herb m. Krakowa i napis: PAMIĄTKA Z KRAKOWA. Wielkość 17 mm. Bity tylko w srebrze, w małej ilości.
Rys. Cennik Monet i Medali. Nr. VII. Nr. 117.

19. Medalik brelokowy S. G. Jak poprzedni S. O. W tarczy dwupolowej otoczonej wieńcem laurowym herb Korony i Litwy. Wielkość 17 mm. Bity tylko w srebrze w małej ilości.

Rys. Cennik Monet i Medali. Nr. VII. Nr. 118.

20. Medalik brelokowy S. G. jak poprzedni S. O. Matka Boska w około napis: KRÓLOWO KORONY POLSKIEJ, MÓDL SIĘ ZA NAMI. Wielkość 17 mm. Bity tylko w srebrze w małej ilości.

Rys. Cennik Monet i Medali Nr. VII. Nr. 119.

21. Medalik brelokowy S. G. jak poprzedni S. O. Cyfra N. P. Maryi. Wielkość 17 mm. Bity tylko w srebrze w małej ilości.

Rys. Zapiski Numizmatyczne. Nr. X. Nr. 416.

22. Medalik kościelno-narodowy owalny S. G. Popiersie króla w zbroi i wieńcu laurowym, w około napis: JAN III SOBIESKI KRÓL POLSKI,✶ NIEMCY ZBAWIŁ✶1683✶1883✶POLSKĘ WSŁAWIŁ, pod popiersiem M. KURNATOWSKI. S. O. Wizerunek M. B. Częstochowskiej i napis w otoku: MATKA BOSKA CZĘSTOCHOWSKA KRÓLOWA POLSKA. Wielkość 38—27 mm. Bity w srebrze, brązie i brytanice. Sztuk 36,000.

Rys. Cennik Monet i Medali. Nr. VI. Nr. 75.

23. Medalik owalny kościelno-narodowy S. G. Ten sam stempel co poprzedniego S. O. Napis: KORONACYA N. P. M. KRAKOWSKIEJ KRÓL. POL. NA PIASKU.✶❀✶ W środku w perełkowatym owalu Matka Boska na Piasku u X.X. Karmelitów. Wielkość 38—27 mm. Bity w srebrze, brązie i brytanice.

Rys. Cennik Monet i Medali. Nr. VI. Nr. 76.

24. Medal S. G. Popiersie króla w wieńcu laurowym, w otoku napis: ✠JAN III SOBIESKI KRÓL POLSKI S. O. Napis w otoku: ✠PAMIĄTKA 200 LET: ROCZNICY ODSIECZY, a w środku w 6-ciu wierszach POD WIEDNIEM | w ROKU 1683 | —◦•◦— | KRAKÓW | D. 12 WRZEŚNIA | 1883. | Wielkość 49 mm. Z kości słoniowej ręcznej roboty.

Rys. Cennik Monet i Medali. Nr. III. Nr. 6.

25. Medal. S. G. Głowa króla w wieńcu laurowym w lewo, w otoku napis: JAN III — SOBIESKI, pod głową nazwisko A. SCHINDLER | TYNIEC. S. O. W otoku napis: ✠W 200 LET. ROCZNICĘ OSWOBODZENIA, w środku w pięciu wierszach napis: WIEDNIA | OD | BISURMANÓW | D. 11 WRZEŚ. | 1883. | Wielkość 38 mm. Medal z kości słoniowej ręcznej roboty.

II. Medal bity na uroczystość we Lwowie.

26. Medal wybity nakładem Komitetu lwowskiego na pamiątkę 200-let. jubil. oswobodzenia Wiednia, roboty Tautenhayna w Wiedniu. S. G Popiersie króla w koronacyjnym stroju i w koronie. W otoku napis: JOANNES. III REX POLONIAE · MAGNUS · DUX · LITHUANIAE · RUSSIAE, pod ramieniem J. TAUTEHAYN.

S. O. Wieniec laurowy, w środku napis w siedmiu wierszach: OB · SOLUTAM · OBSIDIO · | VINDOBONAM·FRACTUM | QUE·TURCARUM. ROBUR | INVICTISSIMO·DUCI · | PIO · ANIMO · MEMOR · | POSTERITAS. | A. MDCCCLXXXIII. A w otoku napis: FULMEN·POLONIAE✶LUMEN·EUROPAE✶HORROR·ORIENTIS. Bity w brązie. Wielkość 70 mm.

Rys. Cennik Monet i Medali. Nr. VI. Nr. 78.

III. Medal lany w Warszawie.

27. Medal lany z kompozycyi S. G. Król Jan III na koniu podług pomnika w Łazienkach, napis: JAN III SOBIESKI—KRÓL POLSKI 1683. S. O. Napis w pięciu wierszach; „PAMIĄTKA | OBCHODU | OSWOBODZENIA WIEDNIA | 12go WRZESNIA | 1883. Wykonany w Warszawie. Wielkość 45 mm.

Rys. Cennik Monet i Medali. Nr, VI. Nr. 89.

IV. Medale bite na uroczystość w Poznaniu.

28. Medal pamiątkowy S. G. Popiersie króla w stroju rzymskim, głowa w wieńcu laurowym, w otoku napis wersalikami: JAN III SOBIESKI, KRÓL POLSKI OBROŃCA CHRZEŚCIJAŃSTWA ✤ 1883. Pod popiersiem nazwisko rytownika St. LAUER. S. O. Tarcza pięciopolowa, herby Korony i Litwy i h. Janina, nad tarczą ozdobna korona królewska, w otoku napis: PAMIĄTKA BITWY POD WIEDNIEM, STOCZONEJ DNIA 12 WRZEŚNIA 1683✱. Wielkość 30 mm. Bity w srebrze z uszkiem i bez, mosiądzu z uszkiem i bez, mosiądzu pozłacanym i posrebrzanym z uszkiem i bez. Srebrnych wybito 30 sztuk, mosiężnych pozłacanych i posrebrzanych i niklowych 1000. Wybity w Berlinie nakładem księgarni katolickiej w Poznaniu.

Rys. Zapiski Numizmatyczne. Nr. III. Nr. 239.

29. Medal. S. G. Głowa króla w wieńcu laurowym, pod głową BELOW. F. w otoku napis: OSWOBODZICIEL WIEDNIA I CHRZEŚCIJAŃSTWA + S. O. Wieniec laurowy, w środku w dwóch wierszach 1683, —•— | 1883. Bite kilka sztuk tylko w srebrze. Wielkość 30 mm.

Rys. Zapiski Numizmatyczne. Nr. III. Nr. 240.

30. S. G. Popiersie króla w stroju rzymskim, głowa w wieńcu laurowym, w otoku napis wersalikami: JAN III SOBIESKI KRÓL POLSKI OBROŃCA CHRZEŚCIJAŃSTWA ✤ 1883. Pod popiersiem nazwisko rytownika St. LAUER.

S. O. Tarcza pięciopolowa, herby Korony i Litwy naprzemian z herb. Janina w środku, nad tarczą ozdobna korona królewska, w otoku napis: PAMIĄTKA BITWY POD WIEDNIEM STOCZONEJ DNIA 12 WRZEŚNIA 1683✱. Wielkość 27 mm. Wybito w srebrze 50 sztuk, w mosiądzu pozłacanym i posrebrzanym z uszkiem i bez uszka i w niklu sztuk 1000.

Rys. Zapiski Numizmatyczne. Nr. III. Nr. 235.

31. Medal S. G. Popiersie w płaszczu królewskim, głowa króla w koronie, obok głowy 1683—1883 w otoku perełkowym napis: ✱JAN III SOBIESKI✱ OSWOBODZIŁWIEDEŃ I CHRZEŚCIJAŃSTWO W 1683 ROKU. S. O. Matka Boska Częstochowska, w otoku napis: KRÓLOWO KORONY POLSKIEJ POCIESZ NAS, na dole G. LOOS. Wielkość 27 mm. Wybity w złocie, srebrze, brązie, nakł. Kudlińskiego złotnika w Poznaniu.

Rys. Cennik Monet i Medali. Nr. VII. Nr. 115.

32. Medal. S. G. Popiersie zwrócone w lewą stronę, głowa w laurze, napis: JAN III SOBIESKI KRÓL POLSKI OBRONCA CHRZEŚCIJAŃSTWA | 1883, pod głową.

S. O. W tarczy ozdobnej ukoronowanej h. Janina, w otoku napis: PAMIĄTKA OBRONY WIEDNIA 1683✿. Wielkość 25 mm. Wybity w Berlinie

w srebrze, brązie, mosiądzu i niklu. Mosiężnych i niklowych wybito razem sztuk 26.000, nakładem księgarni katolickiej w Poznaniu.

Rys. Cennik Monet i Medall. Nr. VII. Nr. 114.

33. Medal. S. G. Głowa króla w wieńcu laurowym, w prawo pod głową BELOW. w otoku napis: OSWOBODZICIEL WIEDNIA I CHRZEŚCIJANSTWA.

S. O. Wieniec laurowy w środku w dwóch wierszach 1683 | —•— | 1883. Bite kilka sztuk tylko w srebrze. Wielkość 22 mm.

Rys. Zapiski Numizmatyczne. Nr. III. Nr. 241.

V. Medale bite na uroczystość w Wiedniu.

34. Medal wybity w Wiedniu na pamiątkę 200-letnią rocznicę oswobodzenia tego miasta od Turków roboty Scharffa i Tautenhayna.

S. G. W środku tarcza z herbem miasta Wiednia, a na około w pięciu małych medalionach, w około których ozdoby z współczesnej broni, portrety Leopolda i napis: KAISER — LEOPOLD I., Karola V. Lotaryng. napis: KARL V. — V. LOTHRINGEN, burmistrza Andrzeja Liebenberga napis: ANDREAS V. — LIEBENBERG, Starhemberga napis: RÜDIGER GRAF — STAHREMBERG i Jana III Sobieskiego napis: JOHANN III.— SOBIESKI, u dołu na obwódce: A. SCHARFF. W otoku napis: ✶IN DANKBARER ERINNERUNG AN VERTHEIDIGUNG UND ENTSATZ✶ ✶DIE STADT WIEN XII. SEPT. MDCCCLXXXIII. S. O. Wyobrażenie allegoryczne i napis: URBS PRO ORBE na dole. MDCLXXXIII i J. TAUTENHAYN.

Wielkość 72 mm. Bity jeden egzemplarz w złocie dla Cesarza Franciszka Józefa I, a w srebrze dla znaczniejszych dygnitarzy, reszta w niklu.

Rys. Zapiski Numizmatyczne. Nr. IV. Nr. 262.

35. Medal. S. G. Popiersie małe, głowa w laurowym wieńcu, napis w otoku: JOHANN III SOBIESKI KOENIG V. POLEN.

S. O. Krzyż w obłokach zatknięty na księżycu z palmą między promieniami, obok napis. 13 SEPT.—1883, w otoku napis: ✶ZUR ERRINERUNG AN DEN SIEG DER CHRISTLICHEN HEERE. Wielkość 30 mm. Medal z uszkiem, bity w srebrze i brytanice.

Rys. Cennik Monet i Medali. Nr. VII. Nr. 112.

Ażeby wypełnić seryą medali jubileuszowych na odsiecz Wiednia w roku 1883 bitych, podaję poniżej jeszcze opis dwóch medali, pomimo iż takowe do numizmatyki polskiej zaliczone być nie mogą.

VI. Medale bite na uroczystość w Wiedniu

do polskiej numizmatyki nie należące.

36. S. G. Po iersie Starhemberga w zbroi w otoku: ERNST RUDIGER GRF. ZU STAHREMBERG, VERTHEITIGER WIENS 1683.

S. O. Widok kościoła św. Stefana w Wiedniu w otoku napis: ST. STEPHAN | WIEN ✶ IM JAHRE 1683.✶

37. Medal satyryczny antisemicki, podobny do medali bitych przez komunę Wiedeńską na pamiątkę 200 letniej rocznicy odsieczy Wiednia.

S. G. Napis: VIENNA URBS A TURCIS LIBERATA MDCLXXXIII. (Miasto Wiedeń od Turków oswobodzone 1683).

S. O. W środku cierniowej korony napis: A JUDAEIS CAPTA MDCCCLXXXIII. (Przez Żydów wzięte 1883).

Witołd Kurnatowski.

Wykopalisko Lubstowskie.

Poczuwałem się oddawna do obowiązku podania szerszej publiczności wiadomości o dawniejszem wykopalisku, o ile mi takowe jest znane, a które uszło dotychczas zupełnie wiadomości numizmatyków i badaczy; rzucić jednakże może choć mały promyk światła na naukę.

Tym skarbem jest wykopalisko brakteatów guziczkowych, bitych na stopę toruńską z końca XIII lub początku XIV wieku. Znalazł je w roku 1876 r. na wiosnę włościanin z kolonii Ignacewo, należącej do dóbr Lubstowskich, na samej granicy Kujaw i powiatu dawniej Konińskiego a dziś Kolskiego, w ilości niespełna kwarty, i takowe dostały się właścicielce pomienionych dóbr.

Mieszkając wówczas daleko ztamtąd i będąc zajęty różnemi kłopotami gospodarczemi, nie zdołałem (czego dziś bardzo żałuję) dotrzeć na miejsce i ten skarb w jego całości naukowo zbadać; kontentowałem się tem, że otrzymałem z drugiej ręki pięćdziesiąt kilka sztuk tych pieniążków. Muszę więc poprzestać na opisaniu tych tylko monet, oraz na zasięgniętej z dalszych źródeł wiadomości, że w całym tym skarbie innego rodzaju monety, ani krajowej ani zagranicznej nie było.

Typ 1 (Nr. 407) wyobrażający koronę, był tylko w jednym egzem.

Typ. 2 (Nr. 408) w dwóch egzemplarzach.

Typy zaś 3 (Nr. 409), 4 (Nr. 410) i 5 (Nr. 411 i Nr. 412) mniej więcej w równych częściach i w rozmaitych drobnych odmianach. Są to monety o ile z tej niezbyt wielkiej liczby okazów sądzić mogę te same, które zostały znalezione pod Izbicą, a o których Stronczyński w swem dziele „Pieniądze Piastów“ wspomina i na tablicy XX i pod numerami 103, 104, 107 rysuje, a nieco odmienne od Mąkolińskich i Kikolskich.

Nie było więc w tem wykopalisku żadnego nowego typu; pomimo to jest ono ważnem dla nauki, stanowi bowiem jeden dowód więcej, popierający zdanie Stronczyńskiego, że monety *te*, przynajmniej w większej części są wyrobem polskich mennic; a walczący przeciwko zdaniu Vossberga, który te wszystkie monety najdowolniej i bez dostatecznej krytyki, między mistrzów krzyżackich i miasta pruskie porozdzielał, a za jego zdaniem i powagą poszło mnóstwo numizmatyków. Twierdzenie to jednakże stanowczo musi być obalone, jak zostało już obalone dawne twierdzenie o pieniążkach tak zwanych Wendyjskich. Niechże się jeszcze jedno lub parę takich wykopalisk pojawi na ziemi Kujawskiej, lub Mazowieckiej, a wówczas już chyba nie będzie numizmatyka, któryby śmiał te monety nazwać cudzoziemskiemi.

Kiedy ten skarb dostał się do ziemi, trudniej jest oznaczyć.

Jeżeli powodem zakopywania skarbów w ziemi był postrach wojenny, jak ogólnie przyjmują, to tych powodów w owych czasach było kilka. Najprzód napad Tatarów na Polskę w 1234 roku i dotarcie ich aż do Łęczycy. Chociaż jeszcze w Kujawach nie byli, blizkość jednakże miejsca mogła i musiała nawet przejmować strachem mieszkańców.

Prawdopodobniej jednak powodem ukrycia tego skarbu był napad Litwinów w roku 1306, którzy dotarli aż do Stawiszyna i Kalisza. Nie przypuszczam, ażeby najście Krzyżaków na Kujawy i spustoszenie ich w latach: 1327 i następnie w 1331 miało być powodem ukrycia tego skarbu, w owych bowiem latach, denary na stopę toruńską zapewne już nie były w obiegu,

jak wnosić można z wiadomości przytoczonych przez Piekosińskiego w rozprawie: „O monecie i stopie menniczej w Polsce w XIV i XV wieku“, na stronnicach 178 i 179, gdzie ostatni raz wspomniane grzywny denarów toruńskich są pod rokiem 1320; pod rokiem zaś 1326 już jest mowa o grzywnach groszy praskich, kursujących w Kujawach. Zatem rokiem zakopania skarbu jest najprawdopodobniej rok 1306.

Mieczysław Mora Morzycki.

Nekrologia.

† **Michalski Karol.** Umarł w Warszawie dnia 5 Lipca 1886. Byłto miłośnik i znawca numizmatów polskich, zebrał w latach 1857—1871 kolekcyą monet 2.250 sztuk i medali 400, znajdują się tam i rzadsze rzeczy, znaczny dobór odmian szóstaków Jana Kazimierza. Zbiór ten wraz z książkami numizmatycznemi odziedziczył syn Ludomir, który jest w chęci sprzedania takowego zbioru.

Śp. Karol Michalski, urodził się 26 Października 1810 r. w Krakowskiem, kończył szkoły wojewódzkie w Kielcach, w r. 1829 wstąpił na uniwersytet Aleksandryjski na wydział filozoficzny i administracyjny, lecz rok 1830—31 przerwał kursa. Następnie wszedł do służby rządowej, w której przechodząc stopnie został r. 1846 naczelnikiem sekcyi Wydziału dochodów niestałych b. Komissy Rządowej Przychodów i Skarbu, i na tem stanowisku do zwinięcia tej władzy zostawał. W ostatnich latach emeryt.

† **Spohr Edward.** Umarł w Wilnie dnia 20 Sierpnia 1886 r. Zamiłowany zbieracz numizmatów i starożytności. W kolekcyi numizmatów około 1200 sztuk liczącej, znajduje się rzadki talar koronny Jana III, talar Zygmunta III z mongramem S. T. R. 1630, talar elbląski Jana Kazimierza Zag: 579 i inne. Zbiór ten zapisał dla Muzeum Narodowego w Krakowie, a książki farmaceutyczne dla uniwersytetu w Warszawie.

Śp. Edward Spohr urodził się w Wilnie 1841 r., i tu uczęszczał do szkół, na Uniw. Warszawskim został magistrem farmacyi. Od r. 1868 był właścicielem apteki w Wilnie przy ulicy Niemieckiej. Od r. 1870 był członkiem Towarzystwa medycznego w Wilnie, i honorowym członkiem Towarzystwa farmaceutycznego w Warszawie. Stroskana matka Ludwika pochowała syna w familijnym grobie na cmentarzu ewangielickim.

† **Rychter Karol.** Umarł w Sierpniu r. 1886 w Rzeszowie. Posiadał zbiorek monet koło 500 sztuk, w tem kilkanaście ważniejszych sztuk. Nabył ten zbiór radca sądu p. Woszczyński w Rzeszowie.

Śp. Karol Rychter, syn rotmistrza wojsk austryackich, urodził się w Monasterzyskach w Galicyi, dnia 17 Stycznia 1823 r. Kształcił się w Tarnowie i na politechnice w Wiedniu. Był krótko urzędnikiem, potem budowniczym miejskim, w końcu prywatnym inżynierem w Rzeszowie.

† **Kirkor Adam Honory.** (Jan ze Śliwna) umarł w Krakowie dnia 23 listopada r. b. — Urodzony w województwie Mścisławskiem r. 1819, kończył instytut szlachecki w Wilnie. Wydał wiele pism archeologicznych i historycznych. Wydawał czasopisma Nowoje Wremia, Kuryera Wileńskiego, Tekę Wileńską etc. Zamieszkiwał w Wilnie, Petersburgu, a od r. 1871 w Krakowie.

Zbierał starożytności i numizmaty, które ofiarował do Muzeum Archeologicznej Komisyi w Wilnie r. 1856. Pisma jego następujące dotyczą naszej numizmatyki.

Монетное дѣло въ Литвѣ. Opis monet litewskich, pomieszczony w Drewnostiach Rosijskawo Gosudarstwa tom II, strony 87—119, tabl. 4, wydane w Moskwie przez Towarzystwo archeologiczne r. 1869.

Katalog starożytności pomieszczonych w muzeum archeologicznem Wileńskiem. Rękopis czytany na 9-tem posiedzeniu Komisyi archeologicznej w Wilnie 1857. Katalog ten później wydał po rosyjsku:

Перечневый каталогъ предметовъ въ Виленскомъ музеумѣ древностей. Wilno 1858 r. 4° stron 21, gdzie na ostatnich stronach: Нумизматыческая коллекцiя.

Przechadzki po Wilnie. Wilno 1859, gdzie na stronie 72 Mennica Wileńska, a na str. 346 gabinet numizmatyczny opisany. Edycye przechadzek wyszły też r. 1862 i 1880.

Записки Виленской археологической комиссiи. Wilno 1856—1858, wydane z Malinowskim, zawierają też wiadomości numizmatyczne.

Antoni Ryszard.

Bibliografia numizmatyczna polska.

Stronczyński Kazimierz. Dawne monety polskie dynastyi Piastów i Jagiellonów. Część III. Monety XIV., XV i XVI. wieku uporządkowane i objaśnione. Piotrków 1885. Str. 244. Tablic 13.

Friedensburg F. Schlesiens Münzen und Münzwesen vor dem Jahre 1210. Berlin (F. u P. Schuman) 1886 wielkie 8-vo, 107 stron z 2 tablicami.

Bahrfeld E. Recenzya powyżej wzmiankowanego dzieła. (Nr. 29—30, Num. Literatur Blatt. d. 30 stycznia 1886).

Objaśnienie rycin na tablicach XXIX i XXX.

No 381. Grosz mołdawski nieznany Aleksandra II syna Eliasza, który panował najpierw 1448—1454 po stryju swoim Stefanie II, wyparłszy go posiłkami Polskimi, a po raz wtóry objął rządy r. 1455—1446 po Bogdanie II.

No 390. Odmiana półgrosza bita z r. 1527.

No 391—2. Dwie odmiany półgroszów z r. 1546 i 1557.

No 393—4. Grosz koronny z r. 1581 i Litewski 1580.

No 400—5. Sześć odmian trójaków Rygskich.

No 406. Szóstak lwowski z 1656 r. ze zbioru p. Wysockiego.

No 407—12. (Patrz strona 173 Zapiski Nr. 10.)

No 413. Rysunek rubla poprzednio pod Nr. 340 nie dokładnie wyrysowanego.

No 414. Med. na odsiecz Wiednia. (Patrz Zapiski Nr. 9, str. 158).

No 417 Med. wystawy Radomskiej, bity w złocie, srebrze i brązie.

No 419. Med. na II. zjazd techników we Lwowie w roku 1886, bity w srebrze, brązie i brytanice.

No 420. Med. na pam. ślubu p. Józefa Weisenhoffa z p. Bloch.

Sprostowanie.

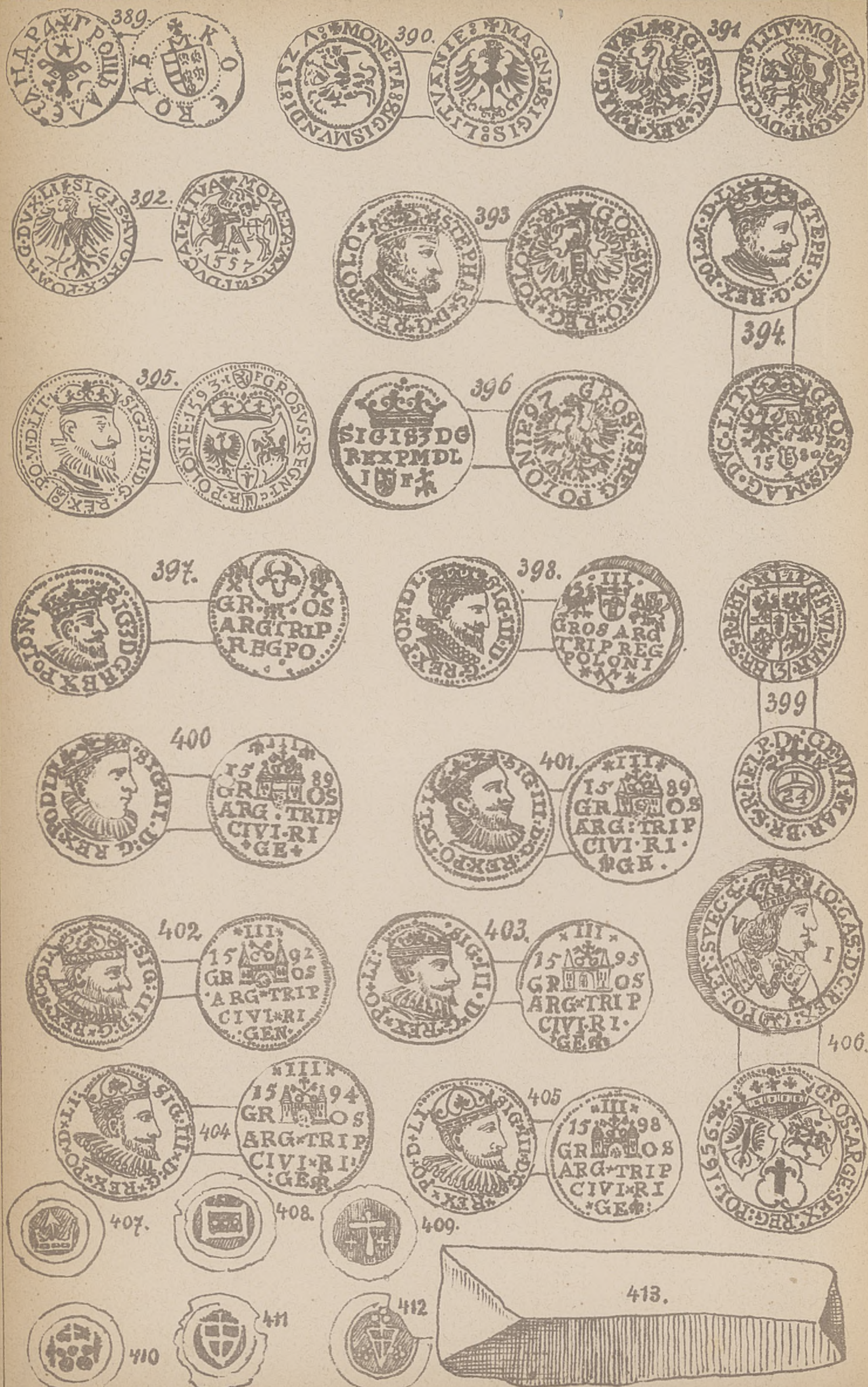
W Nr. 8 Str. 141 przy artykule „Wykopalisko monet litewskich z pod Czerwonego Dworu“, znajduje się (przyp. Red.), iż otrzymaliśmy z tegoż wykopaliska monety liwońskie z r. 1537 i 1542. Wiadomość ta była nam podaną przez śp. Spohra, zasięgnąwszy jednakowoż dokładniejszych wiadomości, przekonaliśmy się, iż monety te prawdopodobnie z innego wykopaliska pochodziły. Odwołujemy zatem niniejszem poczynione w przypisku stąd wnioski.

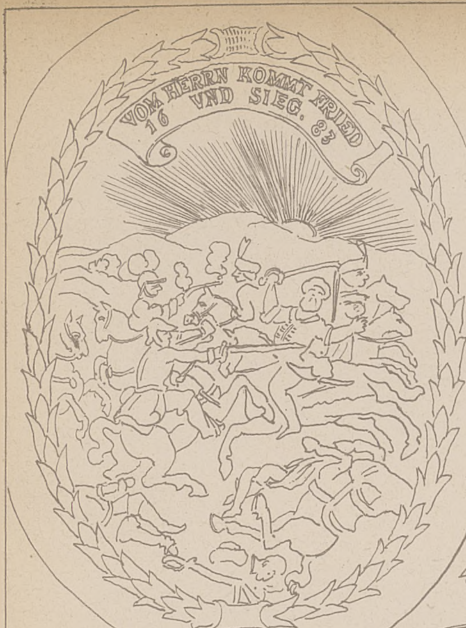
W Nr. 9.

Strona	158	wiersz artykułu	7	*zamiast*:	Engelburd	*ma być*	*Eldelbarda.*
„	„	„ „	8	„	Höhn Jan młodszy,	„	*Höhna Jana młodszego.*
„	„	„ „	12	„	Z Opawy wydanego	„	*Z Opawy wydanym.*
„	159	„ od góry	1	„	Rosscy	„	*Rossey.*
„	„	„ „	5	„	dzieła	„	*Dzieła.*
„	„	„ „	18	„	Raupich	„	*Raczyński.*
„	„	w artykule artykułu		„	Bisk. Albertiniego	„	*Albertrandego.*
„	„	wiersz artykułu	7	„	(1700 do 1830)	„	*1800 do r. 1830.*
„	„	w dopisku na dale		„	R. F.	„	*R. f.*
„	160	wiersz	2	„	odcinał	„	*odcisnął.*
„	„	„	9	„	Czerniszow	„	*Czerniszew.*
„	„	„	20-21	„	tytuł tekstu do tablic	„	„Коллекція хранящихся въ Императорской Академіи художествъ гравюръ на мѣди и резбы на деревы съ изображеніемъ медалей историцкихъ событій и гербовъ“.
„	„	„	26	„	posiadane	*ma być*	*posiadam.*
„	„	„	29	„	wydanie	„	*wydania.*

Dołącza się Tablica XXIX i XXX nieznanych monet i medali.

Redaktor i wydawca M. Kurnatowski. Druk Wł. L. Anczyca i Sp. pod zarządem J. Gadowskiego.

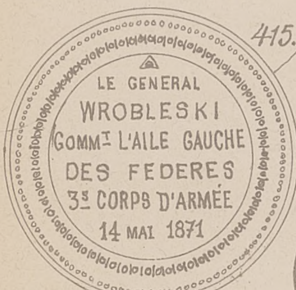

389.
390.
391.
392.
393
394.
395.
396
397.
398.
399
400
401.
402
403.
404
405
406.
407.
408.
409.
410
411
412
413.

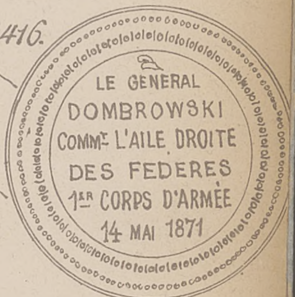

414.

415.

416.

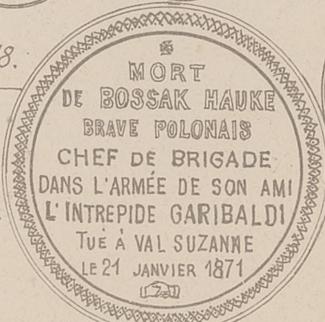

417.

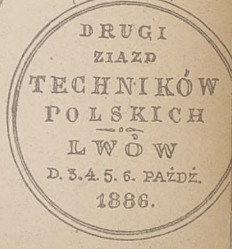

418.

419.

420.

421.